

ЛАБОРАТОРІЯ СИБІРКИ ТА МАЛОВИВЧЕНИХ ХВОРОБ СВИНЕЙ

Завідуюча лабораторією – кандидат ветеринарних наук О. Є. Айшпур.

E.mai: lolenaayshpur@gmail.com

Лабораторія є одним із новостворених структурних підрозділів Інституту ветеринарної медицини НААН., який було творено на початку 2012 року в результаті злиття двох лабораторій: лабораторії асоційованих інфекцій та біофізичних методів досліджень із лабораторією ветеринарно-санітарної експертизи.

Лабораторія хвороб свиней була заснована в 1977 році в зв'язку з інтенсивним розвитком свинарства на промисловій основі та закриттям аналогічного підрозділу в УНДІЕВ (м. Харків). В 1987 році лабораторія була перейменована на лабораторію **асоційованих інфекцій та фізичних методів досліджень**.

Напрямки науково-дослідних робіт були і залишаються такі :

- вивчення і розробка теоретичних та практичних аспектів інфекційної патології свиней;
- створення специфічних профілактичних засобів проти найбільш розповсюджених бактеріальних інфекцій свиней;
- надання консультативної та практичної допомоги свинарським господарствам в питаннях профілактики та боротьби з хворобами свиней.

За 35 років діяльності співробітники лабораторії займалися розробкою 10-ти наукових програм. Метою роботи лабораторії на 2011-2015 роки є визначення місця проліферативної ентеропатії в інфекційній патології свиней, її виконання дасть змогу розробити заходи профілактики та боротьби з проліферативною ентеропатією свиней для апробації і впровадження в свинарських господарствах України різних форм власності. Лабораторія також буде продовжувати працювати в галузі визначення розповсюженості респіраторних хвороб в свинарських господарствах різної потужності і технології, що дасть змогу внести елементи попередження розвитку вказаних хвороб як в період розробки проектів так і в процесі експлуатації комплексів та ферм.

У результаті виконання науково-дослідних робіт для практики були розроблені такі імунобіологічні препарати:

вакцина полівалентна проти колибактеріозу поросят з місцевих штамів збудника;

вакцина проти гемофільозного полісерозиту свиней – 1992р. ;

асоційована вакцина проти гемофільозів і сальмонельозу, 1998 р. ;

асоційована вакцина проти гемофільозного полісерозиту, сальмонельозу та набрякової хвороби свиней - гемоентеротоксал (Павлов Є. Г., Айшпур О. Є., Павлова Ю. Г., Петечел О. О.)– 2006 р.

Роботи лабораторії захищені 5-ма авторськими свідоцтвами, одним патентом СРСР, однією рац. пропозицією по СРСР, 3-ма патентами України.

На протязі 33-х років лабораторію очолював Євген Григорович Павлов – видатний вчений, корифей ветеринарної медицини, спеціаліст в області хвороб свиней, автор численних наукових праць та винаходів.

Вагомий внесок у роботу лабораторії належить кандидату ветеринарних наук Волинецю Л. К., який захистив докторську дисертацію на тему: “ Колібактеріоз поросят в господарствах України” і згодом йому було присвоєно звання професора.

У різні роки в лабораторії плідно працювали кандидати ветеринарних, біологічних і технічних наук: Степанок О. П., Носов В. А., Колос Ю. О., Муляр М. А.

У лабораторії сумлінно працювали лікарі ветеринарної медицини – Салганська О. О., Гопка Л. І., Павлова Ю. Г., Горбань А. Л., Семко К. Р., Бондарчук Г. І., Малярець М., Овчинников І. І., Кравченко О. І., Кузьмін О. П., Крочак М. І., Дубровин Є. І. та нині – Сапон Н. В.

Співробітники лабораторії хвороб свиней і асоційованих інфекцій опублікували більше 300 статей по питанням хвороб свиней і технології ведення свиначарства. Брالی участь у конференціях і нарадах по питаннях ведення свиначарства – міжнародних, республіканських, всесоюзних та всеукраїнських, а також у Всесвітньому Конгресі з хвороб свиней (ПАР, 2008), отримали науковий грант, мають тісні контакти по міжнародному співробітництву. Вчені лабораторії є співавторами 5-ти книг.

Лабораторія **ветеринарної санітарної експертизи** була заснована у перший рік роботи Українського науково-дослідного ветеринарного інституту. Її завідуючим став видатний вчений у царині ветеринарії, доктор ветеринарних наук, професор – Шаблій Віктор Яковлевич, який ряд років працював у ВАСГНІЛ заступником академіка-секретаря відділення ветеринарії і це зіграло свою роль при назначенні Володимира Яковича заступником директора Інституту з наукової роботи. Саме за його сприяння при Інституті було створено спеціалізовану Вчену раду із захисту докторських дисертацій по спеціальності ветеринарна санітарна експертиза. Учений підготував 11 кандидатів наук, був автором 160 робіт присвячених теоретичному обґрунтуванню і методичним способам визначення якості продуктів, за сумлінну працю нагороджений орденом «Знак Пошани».

Із славетних співробітників лабораторії ВСЕ є доктор ветеринарних наук, професор – Оксамитний Микола Кіндратович. Він є автором багатьох робіт з напрямку досліджень і розробок профілактично-лікувальних заходів маститів великої рогатої худоби. Ним розроблені і впроваджено у життя такі препарати, як: «Мастидин» та «Мастоірін». Під керівництвом Миколи Кіндратовича було захищено 12 кандидатських дисертацій.

У 1996 році роботу в лабораторії очолив доктор ветеринарних наук, професор – Волинець Леонід Кузьмич. Основним напрямком досліджень лабораторії стали токсикоінфекції і специфіка персистентності мікроорганізмів. Під його керівництвом було захищено – 5 кандидатських дисертацій і 3 докторських, він є автором 140 наукових праць, в тому числі 6 монографій (у співавторстві). за його участю розроблено і впроваджено 9 рекомендацій і методичних вказівок щодо лікування і профілактики хвороб тварин, а також чотири біологічні препарати:

формолвакцина полівалентна гідроокис алюмінієва проти ешерихіозу (колібактеріозу) поросят з місцевих штамів ешерихій – 2003 р.;

набір сироваток для серологічного ідентифікування штамів пастерели мультотида – 2002р.

вакцина проти пастерельозу, сальмонельозу та колібактеріозу свиней «ПАСАКО» –2002р.;

Аглютинуюча сироватка для серологічного ідентифікування штамів *E. Coli* серогрупи O 157.

У 2012 році відбулась реорганізація Інституту і було створено лабораторію **сибірки та маловивчених хвороб**.

Головні напрямки лабораторії є:

- отримання нової інформації щодо біологічних особливостей *B. anthracis*, виділених з сибіркових захоронень різного строку давнини,
- вивчити розповсюдження сибірки в Україні і за період з 1978 по 2010 роки;
- здійснити селекцію ізольованих та музейних штамів *B. anthracis* з метою одержання нових виробничих штамів збудника
- удосконалити існуючі засоби профілактики і діагностики сибірки;
- розробити концепцію прогнозування ризиків спалахів сибірки в Україні;
- створення специфічних профілактичних засобів проти найбільш розповсюджених бактеріальних інфекцій свиней;
- надання консультативної та практичної допомоги свинарським господарствам в питаннях профілактики та боротьби з хворобами свиней.

Лабораторія проводить значну щорічну роботу по залученню позабюджетних коштів, виконуючи науково-дослідні роботи за договорами із господарствами України. Завдяки зусиллям кваліфікованих фахівців, епізоотична ситуація у підлеглих господарствах значно покращилась. Співробітниками лабораторії підтримуються зв'язки і наукова співпраця із інститутами медичного та ветеринарного профілю України, а також зарубіжними країнами.